Redacţiunea, Administraţiunea
Tipografia:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!

Birourile de anunciuri:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannenberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mesei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmondu pe o colonă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicarĭ mai dese după tarifă şi învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anu 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unu anu 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulu I.: pe unu anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casa: Pe unu anu 12 fl., pe şese lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Unu esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtu abonamentele câtu şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 66. | Braşovŭ, Joi, 24 Martie (5 Aprilie) | 1888.

Nou abonamentŭ

la

„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu I Aprilie 1888 st. v. se deschide nou abonamentŭ la care invitămŭ pe toţi amicii şi sprijinitorii foiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe trei lunĭ 3 fl.
pe şese lunĭ 6 fl.
pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România şi străinătate:
pe trei lunĭ 10 francĭ,
pe şese lunĭ 20 francĭ,
pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonarea se póte face mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate postale**.

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, se binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arĕta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Procesulŭ de pressă alŭ „Gazetei“.

I.

Braşovŭ, 23 Martie st. v. 1888.

După ce amŭ vĕdutŭ ce opiniune au foile unguresci despre procesulŭ nostru de pressă şi despre resultatulŭ lui, ne-a venitŭ acuma şi noue rĕndulŭ de a ne pronunţa şi fiind-că o foiă maghiară din Clusiu ne cere sĕ fimŭ francĭ, sincerĭ şi cu intenţiunĭ oneste faţă cu adversarii noştri politicĭ şi naţionalĭ, le vomŭ vorbi francŭ, sincerŭ şi cinstitŭ românesce.

Precum s'au putută convinge cetitorii noştri din articulii ce i-amŭ reprodusŭ în numerii trecuţĭ, adversarii noştri nu suntu mulţumiţĭ cu resultatulŭ procesului de pressă intentatŭ „Gazetei“. Unii nu suntŭ mulţumiţĭ cu elŭ în deosebĭ, pentru că au aşteptatŭ ca juraţii şi tribunalulŭ sĕ ne judece cu mai mare rigorositate, toţĭ înse, guvernamentalii ca şi oposiţiunalii, suntŭ nemulţămiţĭ cu atitudinea ce au observat'o acusaţii în decursulŭ procesului.

Câtŭ pentru noi, vorbindŭ franc şi sincerŭ, trebue sĕ fimŭ şi mai nemulţumiţĭ cu resultatulŭ, căcĭ „Gazeta“, care luptă lealŭ şi cinstitŭ pentru îndreptarea relelorŭ esistente, a fostŭ condamnată şi pedepsită, deşi numai în persóna unuia din redactorii ei.

Departe de noi, de a voi sĕ invinuimŭ pentru acésta pe cetăţenii din Clusiu, carĭ ca juraţĭ au fostŭ chiămaţĭ sĕ judece asupra nóstră. Ei şi-au datŭ verdictulŭ după consciinţa şi convingerea lorŭ, aşa cum şi-au putut'o forma din cele audite şi înţelese în lipsa apĕrării acusaţilorŭ, pe care dece dintre juraţĭ nu erau în posiţiune de a-o înţelege.

Faptulŭ, că cu tóte aceste juriulŭ a achitatŭ pe redactorulŭ-şefŭ alŭ foiei nóstre, ér pe celălaltŭ l'a declaratŭ vinovatŭ numai cu-o majoritate de unŭ votŭ (7 contra 5), nu póte constitui, decâtŭ unŭ blamŭ datŭ guvernului, ce ne-a prigonitŭ pentru nisce articulĭ de cuprinsŭ curatŭ politicŭ carĭ, după propria mărturisire a procurorului în decursulŭ procesului, nu conţinŭ nicĭ o provocare la fapte şi nicĭ n'au avutŭ vre-o urmare vătămătóre păcii dintre naţionalităţĭ.

Nu asupra juraţilorŭ din Clusiu se resfrânge dér odiulŭ acestorŭ nenorocite hărţuelĭ şi persecuţiunĭ, ci numai şi numai guvernulŭ şi organele lui portă vină pentru neajunsurile, ce i se creéză pressei române; guvernulŭ care o prigonesce, trimiţândŭ pe redactorii românĭ înaintea unui forŭ judecătorescŭ, despre care dinainte scie, că e compusŭ din elemente luate chiar din sinulŭ contrarilorŭ lorŭ politicĭ celorŭ mai înverşunaţĭ şi din acest punctŭ de vedere nicĭ nu potŭ fi judecătorĭ cu totulŭ nepreocupaţĭ asupra celorŭ de altă naţionalitate şi de altă credinţă politică; guvernulŭ care nu mai respecteză nicĭ libertatea individuală a cetăţenului şi cere sĕ fiă judecatŭ fără de a-i da putinţa măcarŭ de a se apĕra în limba sa maternă cu speranţa, că va fi celŭ puţinŭ înţelesŭ de judecătorii sĕi.

E straniu, că foile şoviniste maghiare, carĭ trăiescŭ din mila celorŭ dela putere, vinŭ acum şi ne spunŭ cu îngâmfare: „a'ţĭ fostŭ daţĭ pe mâna nóstră, puteamŭ sĕ vĕ pedepsimŭ multŭ mai aspru, dér amŭ fostŭ blânḑĭ şi îngăduitorĭ!“

Décă numai oportunitatea şi disposiţia momentana a fostŭ motorulŭ judecăţii, după cum pretindŭ memoratele foi, atuncĭ unde rĕmâne dreptatea, unde libertatea cetăţenului?

Nu vĕdŭ foile d-lui Tisza, că însuşĭ limbagiulŭ lorŭ, că în deosebĭ afirmaţiunea c'amŭ fostŭ daţĭ pe mâna lorŭ, demască intenţiunile duşmănóse ale guvernului faţă cu pressa naţionalităţilorŭ, descopere volniciele lui şi arată nedreptatea ce-o comite, în totă golătatea ei?

Turburările din Bucuresci.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.“)

Bucuresci, 20 Martie st. v.

Capitala a trecutŭ peste unŭ şirŭ de ḑile furtunóse. Nu v'am încunosciinţat până acuma asupra celorŭ petrecute, din causă că nu voiam sĕ vĕ mai amărăscŭ ḑilele. Dér după cetirea telegramei din „Gazeta“ de Sâmbătă, din 31 Martie n. ar fi o greşală a vĕ mai lăsa sub impresia falselorŭ scirĭ, împrăştiate în lume de cătră unii corespondenţĭ rĕu informaţĭ, orĭ reivoitorĭ ai tinĕrului nostru regatŭ.

Telegrama numită ḑice: *„Bucuresci, 30 Martie. Incercările de revoltă au fostŭ pe deplinŭ înăbuşite, mulţămită energiei guvernului şi atitudinei esemplare a trupelorŭ. Rĕsvrătitorilorŭ le-a trecutŭ pofta de nouĕ intreprinderĭ.“**)*

Telegrama întregă este unŭ neadevĕrŭ făuritŭ cu rea intenţiă, a căruĭ scopŭ este ponegrirea populaţiei capitalei şi a membrilorŭ oposiţiunii.

Ca unulŭ, care am fostŭ martorŭ ocularŭ alŭ întêmplărilorŭ ḑilei din 14 (26) Martie, şi în parte a celorŭ din ḑiua următóre, vĕ raportezŭ cele vĕḑute, autorisându-vĕ a'mĭ publica chiar şi numele, îndată ce oreşĭ cineva ar ave bănuelĭ în esactitatea celorŭ ḑise.

Inainte de tóte mărturisescŭ, că atitudinea mulţimii şi a conducĕtorilorŭ ei nu a fost de locŭ rĕsvrătitóre, ci din contră calmă şi demnă, dovedindŭ celorŭ ce o priveau, că Românulŭ este unŭ poporŭ cugetătorŭ, care cumpănesce fórte bine ceea ce face şi scie rĕmâne în cadrulŭ legalităţii, chiar şi atuncĭ când este provocatŭ şi insultatŭ.

Étă faptulŭ!

In 14 (26) Martie, membrii oposiţiei unite convocaseră o adunare publică (meetingŭ) în sala dela Orfeu, închiriată anume pentru astfelŭ de adunărĭ.

Se aştepta rĕspunsulŭ delegaţilorŭ trimişĭ la M. S. Regele, ca sĕ céră revocarea guvernului I. C. Brătianu.

Guvernulŭ acesta, odinióră fórte popularŭ în ţéra întregă, adĭ a ajunsŭ a'ĭ fi urgisitŭ, şi nu din causa politicei esterne, ci numai din causa greşelilorŭ interne, unde ḑi de ḑi se descopere că unii sprijinitorĭ ai lui erau neoneştĭ, speculanţĭ, înşelătorĭ şi coruptibilĭ. Moralulŭ naţiunii române, care se părea adormitŭ, se revoltă, şi cu tóte că guvernulŭ dispunea de o mare majoritate în ambele camere, pe căile legale garantate prin constituţiune, încercă a rĕsturna acestŭ guvernŭ. Dintre aceste căi legale, una din ele este şi dreptulŭ d'a convoca adunărĭ publice în locale închise. Acestei adunărĭ mai precedaseră şi altele, carĭ deşi au fostŭ cercetate de unŭ publicŭ fórte numerosŭ, totuşĭ au percursŭ în deplină linişte, nefiindŭ incomodate de organele poliţiei.

In ḑiua numită nu a fostŭ aşa.

Poliţia avea o ţinută provocătóre, chiar prin mĕsurile luate pentru a împedeca disordinea. Sergenţiĭ poliţiei erau înarmaţĭ cu revolvere; ér în apropierea localului de întrunire, în curtea deschisă a unei biserici, era postată o companiă de gendarmĭ pedestrii, avêndŭ puscile în piramidă.

Chiar şi faptulŭ acesta are cevaşĭ provocătorŭ în sine pentru o populaţiă deja iritată.

Deputaţii oposiţiei sosescŭ mai toţĭ, vorbitorii desemnaţĭ îndemnă lumea la linişte, o provócă ca sĕ se ducă fiecare la casele lorŭ neliniştindŭ pe nimenĭ în calea lorŭ.

Mulţimea dorea sĕ se ducă la palatulŭ regalŭ, ca făcêndŭ o manifestaţiă M. S. Regelui sĕ céră înlăturarea guvernului. Dér Vernescu şi Fleva îi sfătuesce sĕ nu facă acésta, căcĭ M. S. va fi pe deplinŭ informatŭ de ceea ce doresce. Asemenea 'i sfătuesce ca sĕ nu turbure liniştea banchetului, pe care chiar în séra aceea marii negustorĭ ai capitalei ilŭ arangiaseră în onórea d-lui I. C. Brătianu, în semnŭ de bucuriă pentru reîntórcerea sa la putere.

Deputaţii oposiţiei unite părăsescŭ sala Orfeu, urmaţĭ de mulţimea cetăţenilorŭ. Pe strada din faţa Orfeului erau adunaţĭ *mii de ómenĭ*, deşi era o ḑi de lucru. Aceştia primescŭ pe deputaţĭ cu aclamaţii de urale (vivate.) şi în entusiasmulŭ lorŭ deshamă caii dela trăsura d-nului Fleva, voindŭ a trage ei trăsura în care se urcase acesta împreună cu d. Vernescu. Atuncĭ gendarmii pedestri, carĭ erau postaţĭ în curtea bisericii numite Sf. Ionică, intră în acţiune şi fără somaţiă atacă mulţimea, închidêndŭ doĕ strade ér în spre inapoi, cu frontŭ latŭ, vine unŭ escadronŭ de gendarmĭ călărĭ, dér fără cai — cu săbiile scóse. Aceştia ocupă strada întrégă *din zidŭ în zidŭ* şi *începe a înainta spre* mulţimea *îndesuită, căreia îi lipsca orĭ ce stradă spre a se retrage. Fără somaţia* premergătóre începe a da în mulţime, înaintând tot mai multŭ. Se retrage érăşĭ cevaşĭ şi înainteză unii din soldaţĭ atacândŭ şi lovindŭ mereu. Mulţimea se refugiază prin curţile din apropiere şi din partea unde stamŭ eu, am vĕdutŭ sburândŭ vre-o 5—6 petri spre soldaţĭ, din care una lovesce casca unui gendarmŭ călăreţŭ şi o turtesce, dér, fiindŭ de metalŭ, nu ilŭ rănesce.

Ţinuta mulţimii este demnă, nu întră nicĭ frică în ea, dér nicĭ furiă.

Şi acésta m'a făcutŭ s'o admirŭ! Décă unŭ nebunŭ, orĭ vre-unŭ înfuriatŭ trăgea unŭ singurŭ focŭ de revolverŭ, atuncĭ de sigurŭ că gendarmeria rĕspundea, şi adĭ capitala ar fi mai totă în doliu.

Unŭ astfelŭ de calmŭ, eu, care în viéţă am mai asistatŭ la asemenea scene şi prin alte capitale ale Europei, mărturisescŭ că nu am vĕdutŭ nicĭ odată. Nimicŭ mai multŭ nu s'a întêmplatŭ gendarmilorŭ, decâtŭ că s'au aruncatŭ de prin curţile din vecinătate petrile memorate asupră-le. Şi unii şi alţii din gendarmĭ erau încungiuraţĭ de mii de ómenĭ, carĭ décă într'adevĕrŭ erau dispuşĭ spre resvrĕtire, apoi le era fórte uşorŭ a le face multŭ rĕu gendarmilorŭ şi organelorŭ poliţienescĭ.

De aci mulţimea se strecóră la Palatulŭ regalŭ, strigândŭ „trăiéscă Regele“ şi „josŭ Brătianu!“ Palatulŭ era apĕratŭ numai de garda de ḑi. Peste vr'unŭ ciasŭ sosesce gendarmeria călare şi începe a înainta în liniă lată spre mulţime. O împuşcătură se aude, nu se scie nicĭ adĭ, de cine a fostŭ trasă. Unu copilŭ începe a plânge, mulţimea crede că este rănitŭ, dér nu era. Atuncĭ M. S. trimite josŭ pe unulŭ din adjutanţii sĕi, şi comandă gendarmilorŭ sĕ se retragă. Mulţimea strigă şi mai puternicŭ „trăiéscă Regele!“ Astfelŭ stă palatulŭ regalŭ în posesiunea poporului mai bine de unŭ césŭ şi jumĕtate, aflându-se chiar şi în internulŭ lui aprópe o sută de cetăţenĭ, şi nimĕruĭ nu-i vine în minte se insulte pe M. Sa iubitulŭ nostru rege nicĭ c'unŭ cuvêntŭ măcarŭ.

Mai târḑiorŭ totă mulţimea părăsesce curtea palatului, somată fiindŭ de unŭ procurorŭ şi nóptea linişte deplină domnesce în capitala întrégă.

Incercare de revoltă a fostŭ acésta? Şi încă cu tendinţe antidinastice? precum ḑiceau unele ḑiare d'ale vecinilorŭ noştri.

Dómne feresce! A fostŭ numai o manifestaţiă a capitalei indignate până în inimă în contra unui sistemŭ, care a toleratŭ ca unii ómenĭ sub masca patriotismului sĕ jăfuiéscă ţéra şi sĕ pătéze numele de Românŭ.

A fostŭ o revoluţiă pacinică a moralului naţionalŭ, şi revoluţia acésta dovedesce una din cele mai de frunte virtuţĭ ale Românului: *iubirea moralului.* La alţii astfelŭ de revoluţii abia suntŭ cu putinţă, deşi causele lorŭ suntŭ mai abundente.

A doua ḑi oposiţia în semnŭ de doliu, pentru rĕniţii din ḑiua premergĕtóre merge la cameră pe josŭ şi cu capulŭ descoperitŭ. O mulţime de cetăţenĭ fruntaşĭ o însoţesce, dér intrarea în cameră le este oprită şi numai deputaţii potŭ intra. Se nasce o învălmăşélă érăşĭ pro-

*) Ar trebui sĕ sciţĭ că telegramele, carĭ nu suntŭ private, ne vinŭ dela biroulŭ de corespondenţă oficiosŭ ungurescŭ din Pesta. Acea telegramă a fostŭ trimesă la tóte foile şi noi nu puteamŭ sĕ o schimbămŭ. — Red.

vocată prin bruscheța organelorŭ publice, soldații pușcă *fără somațiă*, unii deputațî își scotŭ și ei revolverele, pe carî după cele petrecute ei aveau temeinicŭ dreptŭ a-le purta. Unŭ deputatŭ, anume N. Filipescu, trage în aerŭ — după cum dice d-sa — două focurî de revolverŭ, sĕ dovedéscă soldațilorŭ, că are cu ce sĕ apĕra. acésta la pórta camerei. Apoi intrândŭ cu toții în curte, pornescŭ spre ușa camerei urmăriți de soldați, aci érăși se audŭ câteva focurî și unŭ ușierŭ cade mortŭ, lovitŭ în frunte de unŭ glonțŭ care erî s'a constatatŭ, că era de pușcă și nu de revolverŭ. Urmarea a fostŭ arestarea imediată a celorŭ doi deputațî — Fleva și Filipescu — fără prealabilă autorisare a camerei.

Omenii guvernului sbieră, că s'a făcutŭ revoluția la cameră; telegramele sbóră în lume că aci se facŭ barbarii, că suntŭ în jocŭ banî rusescî, că dinastia este amenințată și „Pester Lloyd" scrie, că acum se va dovedi de unde începe Asia etc.

Adî s'a doveditŭ pe deplinŭ.

Guvernului lui I. C. Brătianu *i s'a cerutŭ dimisia*) erî la 8 óre séra*, elŭ a cădutŭ înecatŭ de ómenî corupțî, cu carî a lucratŭ și carî în anii din urmă merseră până acolo, *încâtŭ chiar și moralulŭ publică alŭ țĕrii* l'au periclitatŭ.

Moralulŭ publică redeșteptatŭ și revoltatŭ a trântitŭ acestŭ sistemŭ de guvernare și urmările lui vorŭ fi binefăcĕtóre, căcî poporulŭ fără morală n'are viéță.

*) Remâne a se constata décă d-lu I. C. Brătianu de bună voiă s'a retrasŭ, orî că i s'a cerutŭ demisiunea. —Red.—

Retragerea cabinetului Brătianu.

(Revista diarelorŭ Române)

„*Vointa Națională*", organulŭ guvernului I. C. Brătianu, scrie despre demisiunarea cabinetului următórele:

„Cabinetulŭ a demisionatŭ. D. I. C. Brătianu se retrage dela guvernŭ în aceleșî condițiunî în carî s'a retrasŭ acum o lună.

Acum o lună, guvernulŭ avea sprijinulŭ unei majorităț̆î de apróре trei patrimî în Cameră și dispunea de concursulŭ imensei majorităț̆î a Senatului. In Parlamentŭ, în țĕră, pretutindenî partidulŭ liberalŭ era predomnitorŭ.

Decă d. I. C. Brătianu s'a retrasŭ atuncî dela putere, elŭ n'a făcut'o nicî-de-cum fiind-că ar fi pierdutŭ încrederea Parlamentului, séu a țĕrei. D-sa nu a făcutŭ acestŭ pasŭ decâtŭ pentru a potoli spiritele, pentru a nu da locŭ se se dică, în împrejurările grele în carî se afla Europa atuncî, că națiunea română e profundŭ desbinată.

Am vĕdutŭ însĕ cum, cu tóte silințele ce 'șî-a datŭ principele Dimitrie Ghica, pentru a compune unŭ ministerŭ în care se între și elemente liberale și elemente oposiționiste și a opera astfelŭ o descordare a situațiunei, împăciuirea nu s'a pututŭ produce. Principele Ghica s'a lovitŭ de pretențiile esagerate și nejustificate ale grupurilorŭ oposiționiste.

In astfelŭ de împrejurărî, deși d. I. C. Brătianu declarase, că se retrage în modŭ definitivŭ, d-sa a fostŭ nevoitŭ sĕ revină asupra demisiunei sale și sĕ accepte misiunea de a forma unŭ nou cabinetŭ.

Acum, după o lună de dile, cabinetulŭ presidatŭ de d. Ionŭ Brătianu își dă din nou demisiunea. S'a schimbatŭ óre în cursulŭ acestei lunî situația politică a țĕrei? Câtușî de puținŭ.

D. I. C. Brătianu dispune de aceleșî majorităț̆î sdrobitóre atâtŭ în Cameră câtŭ și în Senatŭ și, după cum orî-cine se póte lesne încredința, țera este otărîtă mai multŭ de câtŭ orî când sĕ-i dea concursulŭ celŭ mai nestrămutatŭ.

Evenimentele petrecute în ultimele dile, revolta de stradă a câtorva bătăușî și bețivî, asmuțațî de șefii oposițiunei, atentatulŭ ne mai pomenitŭ îndreptatŭ în contra Camerei, scandalurile și omorurile comise de oposiția în dilele de 13, 14 și 15 Martie, departe de a aliena simpatiile ce țĕrà are pentru d. Brătianu, nu au avutŭ altŭ resultatŭ de câtŭ acela de a produce o adêncă mișcare de indignațiune în întréga țĕră în contra oposiției.

Totŭ ce este onestŭ, iubitorŭ de ordine, de libertate și de legalitate s'a ridicatŭ în picióre față cu miserabilele uneltirî ale oposițiunei. Ómenii chiar carî înainte nu aveau simpatii pentru guvernŭ s'au strînsŭ în jurulŭ sĕu îndată ce au vĕdutŭ în modŭ lămuritŭ mijlócele prin care oposiția voiesce sĕ ajungă la putere.

Decî d. I. C. Brătianu se retrage avêndŭ încrederea țĕrei. Partidulŭ liberalŭ rĕmâne în picióre, mai otărîtŭ decâtŭ orî când a susține lupta în contra turburătorilorŭ, în contra atentatorilorŭ la suveranitatea națională și de a opune o barieră puternică opintirilorŭ acelora, carî arŭ voi sĕ dĕrîme instituțiile ce țera cu atâta greutate a dobânditŭ în urma unorŭ lupte uriașe.

D. I. C. Brătianu s'a retrasŭ. Partidulŭ liberalŭ însĕ rĕmâne ceea-ce a fostŭ, ceea-ce este și ceea-ce va fi: Partidulŭ care represintă imensa majoritate a națiunei."

„*Unirea*" scrie despre retragerea d-lui Brătianu între altele:

Motive de natură constituțională séu parlamentară nu există. Abia trei dile suntŭ de când cabinetulŭ a primitŭ unŭ votŭ de încredere din partea maiorităț̆iî. Nu demisionéză cineva după unŭ astfelŭ de votŭ.

Pe lângă încrederea maiorităț̆ii, care represintă legalmente țĕra, a cui încredere trebue s'o mai aibă cabinetulŭ? A regelui.

Asupra acestui punctŭ se colportéză acele detalii curióse, de carî vorbirămŭ mai susŭ. O receală s'ar fi ivitŭ de odată între tronŭ și primulŭ sĕu consilierŭ...

Sĕ fiă cu putință? Noi nu credem. Ce putea sdruncina așa pe neașteptate o încredere întărită prin fapte dilnice, mai bine de unŭ deceniu? Nimicŭ.

Unii vorbescŭ de incidentele dela 14 și 15 Martie. Astfelŭ de incidente nu suntŭ însĕ de natură a rĕsturna unŭ guvernŭ. Îlŭ potŭ slăbi, prin greșelele ce autoritatea comite cu astfelŭ de ocasii, nu-lŭ potŭ însĕ rade. Acésta ar însemna a crea próste precedente; a proclama autoritatea uliței de superióră autorităț̆ii legale.

Cum vedemŭ déră, încătrău ne întórcemŭ nu găsimŭ nicî unŭ motivŭ plausibilŭ, care sĕ fi silitŭ séu sĕ siléscă pe d. Brătianu sĕ se retragă. Decă dér retragerea sa totŭ s'ar adeveri, motivulŭ nu póte fi acum, decâtŭ acela care 'i determinase și prima retragere: *dorința d'a calma spiritele prin unŭ sacrificiu propriu și de-a pune țĕra în posițiă sĕ-lŭ judece mai bine când va vede la lucru pe adversarii sei.*

„*Românulŭ*" (oposiționalŭ liberalŭ) scrie următórele:

Ministerulŭ a cădutŭ. Cei carî au provocatŭ scenele dela 14 și 15 Martie, cei carî au datŭ ordinŭ sĕ se tragă asupra mulțimei, cei carî au arestatŭ pe deputațî, cei carî au umplutŭ temnițele cu cetățenî arestațî în modŭ arbitrarŭ de polițiștii fără mandate, cei carî urmau încă erî cu persecuțiunile și faptele lorŭ arbitrare, au fostŭ tîrîțî în prăpastia pe care șî-o săpaseră...

Acum mai multŭ ca orî când, liberalii trebue sĕ-șî strîngă rîndurile și de aceea facemŭ unu căldurosŭ apelŭ la tóte elementele sincerŭ democratice. Tóte elementele oposiționiste trebue sĕ rĕmână strînsŭ legate, căcî numai astfelŭ se va pute forma unŭ cabinetŭ stabilŭ, care sĕ readucă țĕra în legalitate.

Sĕ nu ne amăgimŭ; situațiunea prin care trecemŭ este una din cele mai grele. Corupțiunea regimului trecutŭ a fostŭ mare și va trebui schimbată o întrégă sistemă de guvernămĕntŭ.

Cei carî, spre a se mănține la putere, au mersŭ până la vĕrsarea de sânge, vorŭ recurge la aceleșî mijlóce spre a reveni. Sĕ nu uitămŭ, că întréga colectivitate se compunea nu de ómenî de principii și de ómenî de interese. Aceștia, sciindŭ că nicî unŭ guvernŭ onestŭ nu va mai pute sĕ se serve de ei, se vorŭ arunca, cu furia celui care se înécă, pe orî-ce scândură de scăpare vorŭ găsi. Ei nu se vorŭ da în lăturî, vor căuta sĕ facă agitațiunî pe strade, vorŭ provoca scandalurî.

Numai prin tăria noului guvernŭ ei vorŭ fi nimicițî cu totulŭ. Și acea tăriă nu o póte ave de câtŭ unŭ guvernŭ compusŭ din tóte elementele oposițiunei; de aceea rîndurile nóstre trebuiescŭ, mai multŭ ca orî când, strînse: numai prin unire vomŭ pute nimici imoralitatea spre a face sĕ triumfe moralitatea."

„*România liberă*," organulŭ junimiștilorŭ scrie între altele:

„In fine guvernulŭ colectivităț̆ii a cădutŭ! D. Ionŭ Brătianu nu mai este prim-ministru, și fără d-sa tótă haita poreclită timpŭ de duoi-spre-dece anî „partidulŭ liberalŭ-naționalŭ" e prafŭ și fărîme. Și ea e prafŭ și fărîme deórece nu principiele au unit'o ci interesele personale, interesele de gașcă.

Căderea rușinósă a stăpânirii de faptŭ era de multă vreme prevĕdută. D. P. P. Carpŭ a spus'o și a repetat'o de multe orî în Parlamentŭ, dér era firescŭ ca colectivitatea sĕ nu pricépă și prin urmare sĕ nu crédă adevĕrulŭ acestei predicerî, din causă că și cultura necesară priceperii i-a lipsitŭ și situația a fostŭ de așa ca sĕ'i îngreuieze priceperea.

Corupțiunea îlŭ strînge pe d. Ionŭ Brătianu în brațele ei ca unŭ imensŭ polipŭ, a spusŭ d. Carpŭ, și'lŭ va strînge până ce'lŭ va înăbuși. Ce vedemŭ adî, cu Maicanii și Aghelești, altceva decâtŭ cea mai esactă confirmare a acestei predicerî? Vețî cădé, în mijloculŭ maiorităț̆ii d-vóstră, — a disŭ mai târdiu d. Carpŭ guvernului actualŭ. Ei bine, cum a cădutŭ guvernulŭ decă nu în mijloculŭ maiorităț̆ii lui parlamentare?...

Nicî nu mai mergea cu domnia colectivistă. Prea se cultivau nulităț̆ile și se isgonia meritulŭ realŭ, pré se tolerau multe crime, pré se rĕspândia corupția."

Câtŭ pentru noulŭ guvernŭ pe care ni'lŭ aduce nemulțumirea generală a țĕrii, și încrederea Maiestăț̆ii Sale sperămŭ că elŭ va sci sĕ ne desinfecteze prin prudență și cempetență cum desinfecteză plóia prin ozonulŭ ei o atmosferă încărcată de necurățeniile unei secete lungî și grele.

Va trebui sĕ trécă câtvŭ timpŭ, ca națiunea reculegêndu-se din amețéla în care ajunsese, sĕ se deștepte și sĕ simtă câtŭ rĕu i-a făcutŭ colectivitatea. Și va trebui érăși câtva timpŭ ca sĕ vie la lumină caracterele, de care țera acésta nu este sĕracă — dovadă ultimele dile — și acestea organisându-se sub unŭ stindardŭ, sĕ ducă țĕrișóra nóstră la falniculŭ ei viitorŭ. Sperămŭ, că munca co-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

(2)

NUNTA IN ȘCHEIU.*)

Până pe la 1830.

Voatrele mergeau la părinții fetii, lua lucrurile pe departe și din vorbă în vorbă ajungeau sĕ vorbéscă despre căsătorii; și pomeniau de feciorŭ, că i-ar fi vremea sĕ se însóre, că ar fi bine se i-se găséscă o fată bună, că și elŭ e feciorŭ bunŭ, și că arŭ fi o bună potrivélă décă părinții fetii ar voi sĕ-lŭ aibă de ginere. Cam așa vorbiră. Cam așa vorbiră, Dumnedeu se le ierte, Foltoae și Dobrésa a bĕtrână, care mĕ votriră pe mine; 'mî aducŭ aminte cât de bune de gură erau.

De obiceiu părinții ruga pe voatre sĕ le dea rĕgazŭ „sĕ se mai gândéscă" și nicî odată nu se făceau lucrurile deodată. Și când părinții nu voiau sĕ-șî dea fata după fecioru care o cerea, nicîodată nu-i spuneau d'adreptul că nu i-o dă, ci găsiau modru d'a amâna lucrurile: ba că fata e prea tînĕră, ba că nu e gata de zestre orî din haine, ba că nu au de gând s'o mărite în acelŭ anŭ pentru cutare și cutare pricină și altele, și totdéuna adăogau: sĕ mai aștepte și „de va fi dela Dumnedeu, se va face".

Nu totŭ așa se'ntêmplă când fetei și părinților̆ fetei le plăceau fecioru. Ei atuncî după ce se mai gândiau și din nou veniau voatrele și din nou le spunea „sĕ facemŭ". din vorbă în vorbă începeau sĕ spună din gură: voatrele ce avere are fecioru; părinții fetii ce zestre are acésta. De zestre fetei se da: banî, haine, moșii, vite și altele. Fóiă de zestre pe atuncî nu se prea făcea și décă se făcea, se făcea écă numai așa pe câte unŭ petecŭ de hârtiă. Când am umblatŭ prin lăcrița mesii am datŭ peste o fóiă de zestre, e mai din cóce. și póte că e la vr'una din fete. Iacătă-o:

„Fóiă de zestre,

100 de Nemțeștĭ[1]) și o găletă de grâu, roche de mătase, sucnă de mătase, 2 șurțurĭ de mătase, scurteică de mătase, zăbunŭ de mătase, 2 laibĕre de mătase, scurteică de prizilŭ, 2 sucne de stambă, 3 șurțurî de cartonŭ, 3 laibĕre de barșonŭ, 10 ii, 5 din ele de ăle bune, 2 părechĭ de cercei, 2 inele de argintŭ, 9 șire de ghisóre, straiu, 2 perinî, ladă, 2 ștergare, o păreche de papucĭ, cisme, 2 șervete, pînzătură, andróce".

Decă părinții fetii se'nvoiau cu voatrele, care vorbiau în numele feciorului și alŭ părinților̆ lui, decă se'nvoia adecă și din zestre, rĕmânea „sĕ mĕrgă la vedere", într'o séră pe care o hotăra feciorŭ în înțelegere cu părinții fetei. Feciorŭ mergea cu voatrele și cu vr'unŭ vecinŭ séu rudă ceva; și la miresă mai găseau pe câte cineva afară d'ai casii, fiă rudă, fiă vecinŭ. După ce intra în casă și erau poftițĭ sĕ șédă, venia și miresa și da bună séra și săruta mâna străinilorŭ, până și a ginerelui, apoi după ce mai sta de vorbă. de obiceiu aducea ceva cinste la óspețĭ. Miresa, orĭ cine ce ar fi întrebat'o, trebuia sĕ rĕspundă și trebuia sĕ se arate deșteptă și rușinósă. — După o vreme óre-care fecioru eșia afară și cu voatrele, care îlŭ întreba décă îi place fata, și de-i plăcea le spunea sĕ facă, ér de nu „rĕmânea într'o nimica".

După „fostu la vedere" urma logodna: la unii mai curêndŭ, la alții mai târdiu. Soacra mică avea grijă sĕ se pregătéscă de logodnă și sĕ fiă cu tóte în bună rĕnduială. In diua de logodnă, prin amurgu serii, veniau „plocoanele" dela ginere, trimise la soacra mică prin muierĭ, două orĭ trei neamurĭ de ale ginerelui. Ca ploconŭ se aducea: carne de porcŭ, unu orĭ doi purcei „jumulițĭ", două ploștĭ de vinŭ și doi colacĭ. Soacra mică cinstia la muierile care aduceau plocoanele cu câte unŭ zlotŭ la trei inse, séu cu câte șése băncuțe[1]), câte unŭ paharŭ de vinŭ din ploștĭ, și le tăia câte o țîrŭ de colacŭ. — Mai apoi cei tinerĭ trebua sĕ mĕrgă la popa, séu décă nu, venia popa acasă la miresă de-i logodia. Popa întreba pe fiă-care, că cu voia lorŭ e, nu suntŭ siliți de nimenĭ? Ginerile spunea din vorba a dintâiu: „cu voia mea"; miresa nu prea spunea din vorba a dintâiu, apoi totŭ spunea și ea: „cu voia mea"; nu putea sĕ dică tocmai atuncĭ, că nu e cu voia ei. Decă diceau că nu e cu voia lorŭ, nu-i logodia. rĕ-

[1]) „Nemțescŭ" se socotea cu 40 de cruceri adecă cam unŭ leu. Nemțeștii suntŭ apróре și adî atâtŭ de înrădĕcinațî încâtŭ, cu deosebire bĕtrânii, în socotéla lorŭ totdéuna prefacu florinî în nemțeșcĭ, — florinu cam 2', nemțeștĭ, — nu potŭ socoti pe florinĭ.

[1]) Unŭ zlotŭ séu un zlotŭ bunŭ = unŭ florinŭ; unŭ zlotŭ rĕu = unŭ nemțescŭ; băncuța e a dĕcea parte dintr'unŭ zlotŭ bunŭ, cam 25 de banĭ.

mună care-i va urma, nu va fi mai puținŭ mărĕță.“

„*Națiunea*,“ organulŭ d-lui Dumitru Brătianu, scrie despre crisă între altele:

„Alaltă-erĭ séră, ministeriulŭ șĭ-a depusŭ demisiunea în mânile M. S Regelui.... Demisiunea Cabinetului a fostŭ se vede silită.... Situația miniștrilorŭ colectiviștĭ ajunsese imposibilă de susținutŭ. Intr'o singură di, ei avuseră durerea de a constata trei desertiunĭ: a d-lorŭ generalĭ Zefcarĭ, Urechiă și Ep. Chiriacescu. Interpelarea d-lui dr. Frumușanu, anunțată în Senatŭ Vinerĭ la 18 ale curentei asupra asasinatelorŭ din sĕptĕmâna trecută, avea sĕ producă desertiunĭ și mai numĕróse; mai mulțĭ senatorĭ erau hotărîțĭ sĕ voteze moțiunea de blamŭ în contra miniștrilorŭ. Cu ce curagiu, cu ce obrazŭ erau sĕ se mai înfățișeze ei în corpurile legiuitóre, când se vedeau părăsițĭ chiar de acei credincioșĭ, carĭ în totŭ timpulŭ legislaturei se mulțumiseră a aproba tóte actele guvernului și a vota după placulŭ lui?

In Cameră, d. Cogălnicénu, bine informatŭ asupra măcelurilorŭ colectiviste și revoltatŭ de procedura nedemnă față cu doi adevĕrațĭ representanțĭ ai poporului, d-nii Fleva și Filipescu, declarase francŭ și categoricŭ că trece în rîndurile opoziției.

In tótă țéra este o indignație, o agitațiune, pe care tóte armatele colectiviste nu le-ar fi pututŭ potoli. Se potŭ ucide ómenĭ nevinovațĭ, se potŭ înăbuși manifestațiile liniștite și legale: dér ideile nu se potŭ omorî nicĭ-odată. Fierberea din țéră este resultatulŭ unei idei. Țéra voesce sĕ fie pusă în stare de a'șĭ esercita drepturile ei, ea voesce sĕ vadă încetândŭ acéstă destrăbălare. Unŭ asemenea guvernŭ nu mai putea sĕ dureze, séu, décă ar fi continuatŭ a rĕmâné la putere, încăpățînarea lui ar fi adusŭ cele mai marĭ calamitățĭ asupra țĕrii, căcĭ elementele explosibile s'ar fi înmulțitŭ și isbucnirea ar fi fostŭ cu atâtŭ mai înfricoșată.“

„*România*“, organulŭ d-lorŭ Vernescu-Catargiu, scrie despre retragerea cabinetului între altele:

A trebuitŭ în sfîrșitŭ sĕ vie o di de sărbătóre și pentru acéstă țéră atâtŭ de multŭ rănită, împușcată, măcelărită, întemnițată de către unŭ guvernŭ fără conșciință și fără frîu. A trebuitŭ în sfîrșitŭ sĕ înceteze odată și doliulŭ acestei țĕrĭ! Acda di a venitŭ. Ministeriulŭ d-lui Ionŭ Brătianu a cădutŭ. Regimulŭ focului și alŭ sabiei s'a dusŭ pentru totdéuna. Acéstă veste îmbucurătóre a mersŭ cu iuțéla fulgerului dela unŭ capĕtŭ la altulŭ alŭ țĕrii. Veselia se vede pe fețele tuturorŭ.

D. Ionŭ Brătianu..... pusese acum la sfîrșitŭ totulŭ pe o carte. Sĕ se impue cu forța, sĕ împușce și sĕ întemnițeze pe orĭ-cine îi va pune piedică. Ei bine, nu mai mergea, fără de a nu compromite interesele cele mai vitale ale țĕrii, căcĭ resistența sa dușmană aducea după sine într'unŭ modŭ firescŭ rĕsboiulŭ civilŭ. Tótă țéra era în picióre! A spus'o d. Lascar Catargiu: „nu mai merge.“

Publiculŭ sĕ întrébă: care e moștenirea ce o lasă acestŭ guvernŭ? Moștenirea este acésta: Cetățenĭ rĕnițĭ prin spitale; deputațĭ întemnițațĭ la Văcărești; orașulŭ Bucurescĭ pusŭ în stare de asediu cu patrule pe tóte ulițele, cu unŭ cordonŭ de călărașĭ împrejurulŭ Bucureșcilorŭ impedicândŭ intrarea orĭ-cărui omŭ; cu ordine date la toțĭ șefii de stații ca sĕ nu véndă bilete țĕranilorŭ: cu studenții universitățiĭ din Iașĭ sechestrațĭ într'unŭ modŭ mișelescŭ la Crivina spre a nu puté sĕ vadă și ei petrile pătate de sânge dela ușa Orfeului și de pe délulŭ Mitropoliei. Cu datorii în sfârșitŭ de peste unŭ miliardŭ.

Este multŭ de făcutŭ, suntŭ multe de îndreptatŭ. Deocamdată însĕ, bine că mai póte țéra sĕ resufle, mai potŭ cetățenii sĕ'șĭ recapete drepturile și sĕ se bucure în liniște de libertățile nóstre publice.“

SCIRILE ḌILEI.

Ministrulŭ ungurescŭ de finanțe face cunoscutŭ printr'o circulară, că în înțelegere cu ministrulŭ de agricultură, industriă și comerțŭ, precum și cu ministrulŭ comunŭ de rĕsboiu, *oficiulŭ vamalŭ secundarŭ dela Poiana sărată* s'a înșiratŭ între acele oficii vamale, prin care e permisŭ esportulŭ de cai nerestrînsŭ.

* * *

Precum i-se raportéză din Sibiiu lui „Pester Lloyd,“ de câteva dile se vorbesce că ar fi aprópe timpulŭ d'a se ocupa postulŭ de comite alŭ Sibiiului cu unŭ Sasŭ, și anume cu unulŭ din partida națională. Se adauge că o asemenea numire ar dori-o și Sasii, dér situațiunea nu e destulŭ de lămurită, diferințele ce esistă (cu ministrulŭ cultelorŭ în cestiunile scolare, cu ministrulŭ de interne în cestiunea universitățiĭ ș. a.) nu suntŭ destulŭ de clarificate, încâtŭ Sasii sĕ se pótă lipsi de înțelépta, binevoitórea și plina de pĕtrundere mijlocire a contelui Andrei Bethlen. De aceea Sasii dorescŭ sĕ-lŭ țină pe contele ca locțiitorŭ de comes și fișpanu, până ce se va înlătura și ultimulŭ punctŭ de diferință. „Pester Lloyd“ se bucură că din cele de mai susŭ și pe temeiulŭ informațiunilorŭ ce le are resultă, că vederile cercurilorŭ naționale săsescĭ suntŭ în deplină acordŭ cu intențiunile guvernului ungurescŭ. Dér despre o definitivă ocupare a postului de comite și fișpanŭ n'a fostŭ de locŭ vorba în locurile mai înalte și resultatele dobêndite deja și până acum de comitele și fișpanulŭ provisorŭ contele Bethlen se apreciază și de guvernŭ atâtŭ de multŭ, încâtŭ elŭ nicĭ decum n'are intențiunea sĕ facă în celŭ mai apropiatŭ timpŭ vr'o schimbare în acestŭ raportŭ.

* * *

La oficiulŭ poștalŭ și telegraficŭ din *Petroșenĭ* e de ocupatŭ *postulŭ de espeditorŭ postalŭ*, pe lângă o cauțiune de 200 fl. Condițiunile se potŭ afla la direcțiunea postală și telegrafică din Sibiu și la oficiulŭ poștalŭ și telegraficŭ din Petroșenĭ.

* * *

Capitululŭ din Neutra a dispusŭ, precum spune „W. A. Z.,“ ca de aci înainte sĕ nu mai pască vacĭ de ale Jidovilorŭ pe livadea aparținĕtóre capitulului.

ULTIME SCIRĬ.

Ni se scrie din Bucurescĭ cu data 22 Martie 1888: Astădĭ la 5 1/2 óre p. m. a depusŭ jurămĕntulŭ noulŭ ministerŭ compusŭ după cum urmézǎ:

Theod. Rosetti, președinte și ministru de interne.

Carpŭ, ministru de esterne.

Generalŭ Barozzi, ministru de rĕsboiu.

M. Ghermani, ministru de finance.

T. Maiorescu, ministru de culte și ad interim la domenii.

Ale. Marghilomanŭ, ministru de justiție.

Alex. Stirbei, ministru la lucrările publice.

La comerciu și domenii se va alege după cum se aude Fleva, care dinpreună cu ceilalțĭ arestanțĭ fû eliberatŭ din arestŭ și cărora s'au făcutŭ astăsérǎ o imposantă manifestație din partea a 30—40,000 de ómenĭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Parisŭ, 4 Aprilie. Cabinetulŭ s'a constituitŭ, afară de douĕ schimbărĭ, în modulŭ anunțatŭ erĭ. Erĭ Consiliulŭ de miniștri s'a întrunitŭ pentru ca sĕ stabiléscă declarațiunea ce are sĕ o cetéscă în cameră. Ședința camerei s'a ținutŭ fiindŭ sala întesată de lume. Ministru-președinte Floquet cetì discursulŭ-programŭ, care aflà o primire forte parțială: numai radicalii aplaudă. Drépta întrerupe ironicŭ, centrulŭ e fórte indiferentŭ. Pasagiulŭ privitorŭ la separarea statului și bisericei a fostŭ viu aplaudatŭ de stânga estremă. Urmă apoi alegerea președintelui camerei, de douĕ orĭ s'a făcutŭ alegere, dér fără resultatŭ; decĭ e necesarŭ o a treia alegere.

Bucurescĭ, 4 Aprilie. *Cabinetulŭ s'a constituitŭ astfelŭ: Teodorŭ Rosetti ministru președinte la interne, Carp la esterne, Ghermani la finanțe, generalulŭ Barozzi la rĕsboiu.*

Fleva, Filipescu și Costaforu au fostŭ liberațĭ aséră și s'au întorsŭ în orașŭ în mijloculŭ unorŭ marĭ manifestațiunĭ.

Clușiu, 4 Aprilie. *Pertractarea finală contra „Calicului“ s'a amânatŭ, deórece acusatulŭ Pocreanu a ridicatŭ obiecțiunĭ contra competenții juriului din Clușiu.*

DIVERSE.

Mórtea cilindrului (jobenului) negru. Englesii șĭ-au pusŭ de gândŭ sĕ deposedeze cilindrulŭ negru. In Londra se vĕdŭ de câteva dile în galantare cilindre civite (vĕnĕtŭ închisŭ), rosii, sure deschise și cafenii, avêndŭ panclice cu câmpulŭ undosŭ în colórea respectivă. Pentru prințulŭ de Wales s'au fabricatŭ vr'o șése cilindre de diferite colorĭ.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 30 Martie st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.48	Vend.	8.50
Argintŭ românescŭ .	„	8.44	„	8.48
Napoleon-d'orĭ . . .	„	10.04	„	10.05
Lire turcescĭ . . .	„	11.34	„	11.35
Imperialĭ	„	10.32	„	10.35
Galbinĭ	„	5.88	„	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	102.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ	„	102.—	„	104.—
Discontulŭ	6 1/2—8% pe anu.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 29 Martie st. n. 1888.

Renta de auru 4%	96.20
Renta de hârtiă 5%	83.55
Imprumutulu căiloru ferate ungare .	149.25
Amortisarea datoriei căiloru ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	94.20
Amortisarea datoriei căiloru ferate de ostu ungare (2-a emisiune) . .	123.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostu ungare (3-a emisiune) . .	109.25
Bonurĭ rurale ungare	104.
Bonurĭ cu clasa de sortare	103.60—
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișu . . .	104.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.80
Bonurĭ rurale Transilvane	103 80
Bonurĭ croato-slavone	103.25
Renta de hârtiă austriacă	77.65
Renta de argintŭ austriacŭ	79.60
Renta de aurŭ austriacă	109.60
Losurĭ din 1860	131.75
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	857.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungur. .	274.20
Acțiunile băncei de creditŭ austr. .	274.20
Despăgubirea pentru dijma de vinu ungurescŭ	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	123.—
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	124.30
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.98
Napoleon-d'orĭ	10.03
Mărcĭ 100 imp. germane	62.30
Londra 10 Livres sterlinge	126.60

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

---

mâneau nelogodițĭ. După ce rĕspundeau, că e cu voia lorŭ, popa scotea inelu miresii și ginerelui din degete, le punea pe unŭ talerŭ, le „cetia din cărțĭ“, ginerelui îi băga în degetŭ inelu miresii și miresii inelu ginerelui și dicea: „Cu voia lorŭ la amêndoi se impreunéză fiu cutare cu fiica cutare“. — Inelele la bărbațĭ era de aramă orĭ de plumbŭ cu scaunu; cu câtŭ erau mai marĭ cu atâtŭ erau mai de prețŭ: fetele purtau inele cu câte trei lumisĭ.

Ceva mai târdiu după logodire, adecă pe la nouĕ séu dece séra, venea logodna, adecă masa, pe care o da sócra mică. Luau parte la ea cei poftițĭ din partea socrilorŭ marĭ și micĭ, de aceea era vorba „te ducĭ la logodnă?“ orĭ „te-a chematŭ la logodnă?“ — Lăutarii așteptau pe óspețĭ la pragu porții și când vedeau că vine câte unŭ poftitŭ începeau sĕ dică marșu, și când era norŭ și întunerecŭ pe invitațĭ îi cunoscea după lămpașele orĭ felinarele cu care veniau, uneorĭ se și înșelau, de diceau la trecĕtorĭ.

In casă mesele erau puse de mai nainte și cei ce veneau începeau sĕ se așede la masă, cei ce veniau mai târdiu trebuiau ĕ șeadă mai în códa mesii décă nu cumva se întempla sĕ fiă vr'unŭ omŭ mai de semă. La unele logodne lua parte și popa și locu lui era totdéuna în fruntea mesii. — După ce vedea că cei poftițĭ s'au cam adunatŭ, începea sĕ se aducă bucate la masă.

Décă sócra mică voia sĕ o ajungă mai puținŭ, făcea logodna cu fertură și pâne și la urmă colacŭ, ér décă îi da mâna sĕ cheltuiéscă mai multŭ și voia sĕ facă logodna mai mare, o făcea cu friptură și lapte acru și la urmă colacŭ, — nicĭ odată însĕ logodna nu era mai mare decâtŭ nunta, — șervetŭ, cuțitŭ, furculiță și lingură, de era fertură, își aducea fie-care invitatŭ. — De bĕutŭ se aducea la masă rachiu séu vinŭ; după darea de mână a sócrei micĭ.

Câtŭ ține masa lăutarii împărțițĭ în tóte casele,[1]) în care erau aședate mese, diceau într'una cântece de masă. Mese erau bașca pentru ómenĭ, bașca pentru muerĭ și bașca pentru feciorĭ, pe feciorĭ de obiceiu îi punea mai la o parte prin câte o casă orĭ căscióră mai dosnică. Și când la sócra mică nu era destulŭ locŭ, punea și la câte unŭ vecinŭ. — Uneorĭ se făcea logodna fără lăutarĭ, dér a doua di dicea lumea că a făcutŭ pomană.

Câtŭ ținea masa ginerile ajuta și elŭ la muerile care ducea pe masă, ér miresa sta ascunsă în cămară, orĭ în pivniță, de obiceiu însĕ acólo de unde se ducea pe masă, și trebuia sĕ fiă cu băgare de sémă ca sĕ nu se mânjéscă pe haine.

Când era pe la sfârșitu mesii, ginerile mergea de ședea la masă cu ceilalțĭ feciorĭ, și i se aducea o sticlă orĭ douĕ de vinŭ, de închina cu ei. Apoi venea miresa și pe o tavă îi aducea florĭ, o garófă. Ginerile lua florile și dăruia pe miresă după cum îi da mâna și avea plăcere, dup'aceea miresa lua și dă florĭ și la ceilalțĭ feciorĭ.

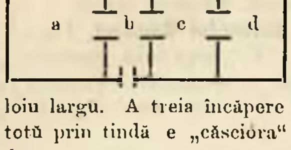
După ce se isprăvia cu masa, se ridica mesele și se scotea afară și se începea jocu; mai întâiu de tóte se căuta hora, „hora miresii“. Din lume după unŭ jocŭ douĕ începea sĕ plece pe acasă; alțiĭ sta până la sfârșitŭ când nu mai avea cine sĕ jóce.

Ploconele aduse delĕ ginere le frigeau și le puneau la socri marĭ „alŭ doilea masă“.

A doua di după logodnă miresa spăla vasele.

(Va urma.)

[1]) Românii din Șcheiu nu cunoscŭ decâtŭ cuvîntulu „casă,“ pentru a designa atâtu întregulŭ edificiu, d. e. „Casa nóstră,“ „Mai susu de casa nóstră“ etc., câtŭ și în genere odăile séu camerile din care consta. Suntŭ prea puțintele casele cu o singură încăpere, mai multe suntŭ cu doue încăperĭ, în regulă generală cu trei și unele chiar patru. In acestŭ casŭ apoi diferitele încăperĭ îșĭ au numirea lorŭ propria și adecă: Casa despre uliță [a] e cea mai mare, de aceea și pórtă numele de „Casa a mare.“ De regulă nu e locuită, ci e ținută curată și pentru mosafirĭ, sub ea de obiceiu e pivniță. Alăturĭ e „tinda“ [b] cu intrarea din curte. In

fruntea tindii e vatra cu căminulu și cu firidele la căminŭ, fumulŭ dela foculŭ din vatră iese prin unŭ urloiu largu. A treia încăpere la care se întră totŭ prin tindă e „căsciora“ [c], la care se adaugă uneorĭ o a patra încăpere „cămara“ [d]. In cămară nu se face focŭ, pentru-că de obiceiu nu e cuptoru, ér dela cuptórele din casa a mare și din căscióra fumulŭ iese prin nisce „ornețe“ scóse prin podŭ — totu în urloiulŭ de deasupra vetrii din tindă. Tóte încăperile suntŭ puse în rĕndŭ și nu au decâtŭ o singură intrare: din curte prin tindă.

s

Tipografia A. MUREȘIANU Brașovŭ.